

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa J. O.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w K. i Prezesowi
Sądu Rejonowego w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 lutego 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 marca 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania
kasacyjnego;**

**2) przyznaje adwokatowi P. O. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w [...] kwotę 7200 (siedem tysięcy dwieście) złotych
powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem
pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżąca wskazała na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, to nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca

2008r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08 i z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.).

Skarżąca wskazała na potrzebę wykładni art. 206 i 207 k.c. W tym zakresie wskazała na dwa odmienne kierunki rozstrzygania przez Sąd Najwyższy w zakresie rozliczenia korzyści między współwłaścicielami. Uszło uwagi powódki, że kwestia rozliczeń została już prawomocnie rozstrzygnięta postanowieniem z dnia 22 października 2010 r. III CSK 331/09. W dodatku nie można przyjąć jakoby wystąpiła przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. gdyż w aktualnej judykaturze nie występuje rozbieżność orzecznictwa, co do wykładni art. 206 k.c.

W uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., III CZP 3/08 (OSNC 2009, nr 4, poz. 53), wyjaśniono, że jeżeli sposób korzystania z rzeczy wspólnej nie określa umowa współwłaścicieli ani orzeczenie sądu, to w takim przypadku, każdy współwłaściciel jest uprawniony do bezpośredniego posiadania całej rzeczy (a nie tylko jej fizycznej części) wspólnie wraz z pozostałymi współwłaścicielami; granicą jego uprawnienia jest takie samo uprawnienie każdego z pozostałych współwłaścicieli. W konsekwencji współwłaściciel, który pozbawia innego współwłaściciela posiadania na zasadach określonych w art. 206 k.c., narusza jego uprawnienie wynikające ze współwłasności, a sam, w zakresie, w jakim posiada rzecz i korzysta z niej w sposób wykluczający posiadanie i korzystanie innych współwłaścicieli, działa bezprawnie (por. także uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 r., III CZP 9/06, OSNC 2007, nr 3, poz. 37). W końcu Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 19 marca 2013 r., III CZP 88/12 (OSNC 2013, nr 9, poz. 103) przesądził, że wykonywanie własności rzeczy wspólnej podlega nie tylko ogólnym ograniczeniom co do treści i wykonywania własności, ale ponadto ograniczeniom wynikającym z konieczności respektowania praw pozostałych współwłaścicieli. Współposiadanie oznacza łączne władanie do niepodzielnej ręki (pro indiviso). Polega ono na wykonywaniu władztwa faktycznego nad rzeczą przez kilka osób jak to czynią współwłaściciele w częściach ułamkowych, a więc w sytuacji, w której każdy z nich uważa się - i daje temu wyraz - za takiego współwłaściciela rzeczy. Współwłaściciel może domagać się od pozostałych

współwłaścicieli, korzystających z rzeczy wspólnej z naruszeniem art. 206 k.c. w sposób wyłączający jego współposiadanie, wynagrodzenia za korzystanie z tej rzeczy na podstawie art. 224 § 2 lub art. 225 k.c.

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/2001 OSNP 2004, nr 6, poz. 100.). Skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona, albowiem zaskarżone orzeczenie nie narusza prawa w wyżej wskazanym znaczeniu i w tym zakresie trafne są uwagi zawarte w odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanego Skarbu Państwa.

Odwołanie się do art. 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (wpisać publikację) do art. 417 k.c. oznacza, że na powódce spoczywa ciężar wykazania tych samych przesłanek, które są badane w razie złożenia skargi na przewlekłość, a ponadto powódka powinna wykazać powstanie szkody w jej majątku oraz związek przyczynowy między działaniem a szkodą. Sądy *meriti* wiążąco ustaliły, że w okresie rozliczeniowym to powódka z E. K. z wyłączeniem dalszych współwłaścicieli korzystała z najbardziej atrakcyjnego lokalu nie respektując praw pozostałych współwłaścicieli, a zatem władała nim w szerszym zakresie niż ten wyznaczony przez art. 206 k.c.

Nie znajduje uzasadnienia tok rozumowania skarżącej, jakoby w wyniku nierozpoznania wniosku o podział *quoad usum* w rozsądnym terminie doszło do nałożenia na nią obowiązku rozliczenia korzyści z pozostałymi współwłaścicielami, co z kolei spowodowało przyznanie jej lokalu o wartości nieodpowiadającej wartości jej udziału oraz powstanie długu wobec pozostałych współwłaścicieli. Sąd Apelacyjny ustalił, że skarżąca nie sprostала obowiązkowi wykazania przesłanek

odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Zgodnie zaś z art. 6 k.c. to na skarżącej spoczywał ciężar wykazania, że Sąd dokonałby podziału zgodnie z jej żądaniem, czemu nie sprostła.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej strony powodowej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj

l.n